

ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူၢ်

မၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပှၤဂွံဝိခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယါခိၣ်ဒုၣ်သဝီပှၤ

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါ

လါမးရှး ၂၂သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်- 23-335-11

ဘျး-ဒဝဲၢ်ကီၢ်ရ့ၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါ- SAC ဖီၣ်န့ၣ်ဆူၣ် ဒီးမၤသံပှၤသဝီဖိတဂၤဖဲ ကစၢ်ဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဖဲ လါအိးကထိဘၣ် ၂၀၂၃နံၣ်

တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ကဲထီၣ်သးဖဲ ကစၢ်ဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဘျး-ဒဝဲၢ်ကီၢ်ရ့ၣ် ဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၂၀၂၃ နံၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲ လါအိးကထိဘၣ် ၂၅သီ န့ၣ် ထံကီၢ်တၢ်ပာ်ဖျါတၢ်ပာ်ဖျါကးကရၢ SAC ဒိၣ်သးရ့ၣ် ခလရ-၄၀၃ ဖီၣ်န့ၣ် ဆူၣ်ပှၤသဝီဖိပိာ်ခွါ ၃၁နံၣ် တဂၤလၢအမံၤမ့ၢ် ကိၤအ---ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤခိၣ်ဘၣ်အသဝီ, ကစၢ်ချၢဟီၣ်ကဝီၤ, ကစၢ်ဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်သးကျိၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤဃိလၢ ကိၤအ---ဘၣ်တၢ်ဖီၣ်အိၤလဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်ပှၤတ သ့ၣ်ညါဘၣ်နီတဂၤ ဘၣ်. လီၤခိၣ်ကတၢ်သဝီဖိတဖၣ်ထံၣ်န့ၢ်က့ၤအစိၣ်လၢဘၣ်တၢ်ဆူၣ်လီၤဘၢအိၤလၢတၢ်ပှၤဒိၣ်ကီၢ်ဖိဖဲသဝီလၢ အဘျးတဖျါအပှၤ န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤအပိသဝီဖိတဖၣ်ပှၤတၢ်ဖးတၢ်ဒီး အိၣ်ဘၣ်ဝဲတဘျီတဘၢလၢအဝဲ သ့ၣ်ဂီၢ်ဘၣ်. သဝီဖိတနီၤလဲၤဃ့ၢ်အိၣ်ဆူၣ်သဝီလၢအဘျး ဒီး တနီၤလဲၤဃ့ၢ်အိၣ်ဆူၣ်ပှၤပှၤလၢအနီၢ်ကစၢ်တၢ်ပှၤဖျးအဂီၢ်န့ၣ် လီၤ.¹

(၁) တပတီၢ်- တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး

တၢ်ကဲထီၣ်သးအကလုာ်	တၢ်ဖီၣ်န့ၣ်ဆူၣ်ဒီးတၢ်မၤသံသဝီဖိ
တၢ်ကဲထီၣ်သးမုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီ	လါအိးကထိဘၣ် ၂၅သီ ၂၀၂၃နံၣ်
တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ (သဝီ, ကရူၢ်, ကီၢ်ဆၣ်, ကီၢ်ရ့ၣ်)	ဖ---သဝီ ဒီး ဧ---သဝီ, ကစၢ်ချၢဟီၣ်ကဝီၤ, ကစၢ်ဒိၣ် (သရက်ချောငံး) ကီၢ်ဆၣ်, ဘျး-ဒဝဲၢ်ကီၢ်ရ့ၣ်

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ လံာ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤအပှၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အိၤဖဲ လါနီၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ် ၂၀၂၃ နံၣ် အပှၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆူၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်အိၤလၢလီၤကဝီၤပှၤမၤ သကိးတၢ်တဂၤ ဖဲ ဘျး-ဒဝဲၢ်ကီၢ်ရ့ၣ်အပှၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအိၤ လၢကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူၢ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပှၤဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်ခိၣ်ခိၣ်ယာ် အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၤကဝီၤပှၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၤကျဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢအိၤ လၢအဝဲနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ကွဲးရဲပှၤအိၣ်ထီၣ်အိၤ ဖဲ ဝနီကဝီၤအပှၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ် ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

ပှၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ	
မံၤ	ကိၤအ---
သးနံၣ်	၃၁ နံၣ်
မုၢ်/ ခွါ	ခွါ
ကလုာ်	ပယီၤ
ထီၣ်ပှၢ် / သဘျ့	သဘျ့
တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ	မၤခးမၤစံာ်
တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ	ဘါသီခါ
တၢ်ဟံးမူဒါ/ လီၤလၢ	-
အိၣ်ဆိးဒူသဝီ	ဖ---သဝီ

ပှၤလၢအမၤအပယုဲတၢ်တၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤ				
မံၤ	လီၤလၢ	သးကျိၤ/ သးရ့ၣ် / သးတြိၤ	အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလီၤကျဲ / သးကလၢ	အိၣ်အမံၤဒီးလီၤလၢ
-	-	ဒိၣ်သးရ့ၣ် (ခလရ-၄၀၃)	သရဲၣ်ခိုသးကလၢ	-

(၂) တပတီၢ်- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအကံၢ်အစီ

၁. ရဲပုးပှၤနဟံးန့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤ တဆီဘၣ်တဆီတက့ၢ်.

KHRG ပျီပှၤပှၤမၤတၢ်ဖိတၢ်ဖးဘၣ်ဝဲတၢ်ကစီၣ်အံၤလၢပှၤကမ့ၢ်တၢ်ဆဲးကျိၤဆဲးကျဲအပူၤဝံဆဲးကျိၤဝဲဒီးလီၤကဝီၤပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတထံၣ်ဃီလၢကမၤနီၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်ဒီးမၤဝဲတၢ်သံဒီးသံကွၢ်ဒီးပှၤသဝီဖိတၢ်လၢအမံၤမ့ၢ် ကိၤဒ---လၢအမ့ၢ်ပှၤတၢ်လၢအလဲဟံးန့ၢ်ဘၣ် ကိၤအ---အစီၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂. ကွဲးနီၣ်ပှၤလၢဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတၢ်စ့ၣ်စ့ၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီၤလၢကျဲဒ်လဲၣ်.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤဒ်ပှၤလၢအလဲဟံးန့ၢ်ဘၣ်ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အစီၣ်လၢအမံၤမ့ၢ် ကိၤဒ--- တၢ်တၢ်သံကွၢ်သံဒီးအံၤဒီးအုၣ်အသးတဲဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဃိတၢ်ဂ့ၢ်အံၤမ့ၢ်အမ့ၢ်အတီၤလီၤ.

(၃) တပတီၢ်- ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပွဲၤပွဲၤတက့ၢ်

ဟံၣ်ဖျါတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပွဲၤပွဲၤတက့ၢ်.

ဖဲလါအိၣ်ကထိဘၢၣ် ၂၅သီ ၂၀၂၃န့ၣ် န့ၣ်, SAC သးလၢအမ့ၢ် ခိၣ်သးရ့ၣ် (ခလရ-၄၀၃) လၢအအိၣ်ဆီလီၤအသးဖဲ ကစၢ်ဒိၣ် (သရက်ချောင်း) ဝှံ, ထိသးကျိၤလၢအဝဲသ့ၣ်သးကလၢၤ ဆူ ည---သဝီ, ကစၢ်ချၢဟီၣ်ကဝီ, ကစၢ်ဒိၣ်ကီၢ်ဆၢ, ဘျဲး-ဒဝဲ ကီၢ်ရ့ၣ် န့ၣ်လီၤ. ဒ် SAC သးတဖၣ်လဲၤခိၣ်ဘၢၣ်ဝဲ ဖ---သဝီ, ကစၢ်ချၢဟီၣ်ကဝီ, ဖဲအဝဲသ့ၣ်ထိသးကျိၤအဆၢကတီၢ်အသိး ဖိၣ်န့ၢ်ဝဲပုၤသဝီဖိဖိၣ်ခွါလၢအမံၤမ့ၢ် ကိၤအ--- သးန့ၣ် ၃၁န့ၣ် တဂၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤယိလၢ ကိၤအ---ဘၣ်ဖိၣ်လဲၣ်န့ၣ်ပုၤ တသ့ၣ်ညါထွဲ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤနီၣ်တဂၤဘၣ်.

တၢ်တနံၤန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ SAC သးတဖၣ်ဟးထီၣ်ကွံၣ်လၢသဝီပုၤ ဒီး ပုၤသဝီဖိတဖၣ်လူၤဃုက့ၤဝဲ ကိၤအ--- မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် ထံၣ်ချးဝဲလၢ ကိၤအ---ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အိၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီဖိတဖၣ်လဲၤဝဲတဖု (၅) ဂၤ မ့တမ့ၢ် (၇) ဂၤလၢကဟးဃုက့ၤ ကိၤအ---ဖဲဟီၣ်ကဝီ လၢအဘူးဒီးတၢ်ကဲထီၣ်သးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤတုၤဖဲ ဧ---သဝီ, ကစၢ်ချၢဟီၣ်ကဝီ, အခါထံၣ်ဝဲဟီၣ်ခိၣ်လၢဘၣ်တၢ်ခူၣ်ကယုၣ်ပၢ်အိၣ်သီဒီးန့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီဖိထံၣ်န့ၢ်က့ၤဝဲ ကိၤအ---အစိၣ် လၢအဘၣ်တၢ်ခူၣ်လီၤဘၢအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိၤအ---အကိၢ်ဘိဘၣ်တၢ်စၢ်ယၢ်ဒီးပျံ, အစုစုၢ်ကီးတၢ်စၢ်ယၢ်အိၣ်လၢအချၢယံန့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီဖိတဖၣ်ခူၣ်ထီၣ်က့ၤအစိၣ်လၢကက့ၤမၤဂ့ၤမၤဝါန့ၢ်က့ၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢအမ့ၢ် SAC ဖိၣ်န့ၢ်ဆူပုၤသဝီ ဖိဒီးမၤသံပုၤသဝီဖိအံၤဝံၤအလီၢ်ခံပုၤသဝီဖိတဖၣ်ပျံတၢ်ဖုးတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲပုၤသဝီဖိတဖၣ်န့ၢ်ဟူဘၣ်လၢ SAC သးအတၢ်ဟူးတၢ် ဂဲဒီးထိသးကျိၤဖဲအဝဲသ့ၣ်သဝီဃၢၤတဘျီလၢလၢပုၤသဝီဖိတဖၣ်ဃ့ၢ်ဆူသဝီလၢဘူးဒီးအဝဲသ့ၣ်မ့တမ့ၢ်ဆူဝှံပုၤလၢအနီၢ်ကစၢ် တၢ်ပူၤဖျဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤ ၂ ဘၣ် အံၤဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤဖဲ ဧ---သဝီ, ကစၢ်ချၢဟီၣ်ကဝီ, ကစၢ်ဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဘျး-ဒဝဲၢ်ကီၢ်ရ့ၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤ ၂ ဘၣ်အံၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ကီၢ်အ--- လၢအဘၣ်တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ်အီၤလၢ SAC ဖဲလၢအိၣ်ကထိဘၣ် ၂၅သီ ၂၀၂၃န့ၣ် တၢ်ကအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီသဝီဖိတဖၣ်ထံၣ်န့ၢ်က့ၤအ စိၣ်ဖဲ တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခိၣ်ဒီးန့ၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲအစိၣ်လၢကက့ၤမၤဘျၣ်မၤဘျၣ်မၤဂ့ၢ်မၤဂ့ၢ်မၤဂ့ၢ်န့ၢ်အီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- လီၢ်ကဝီသဝီဖိ)

(၄) တပတီၢ်- တၢ်ယုန့ၢ်အခွဲး

မ့ၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ် ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢပကသုတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤ၏, ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ပကသု တၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်.

ပုၤသဝီဖိလၢဘၣ်တၢ်မၤတၢ်သံကွၢ်သံဒီးဒီးအီၤတၢ်ဟ့ၣ်ပုၤအခွဲးလၢပကသုတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလၢတၢ်ရၤလီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိၢ်

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီကရၤသဘျၣ်တဖုလၢ အာၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီသုသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤဘျၣ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကပံၤဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီပုၤ ကမ့ၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ပံၤသးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khr.org အပူၤသ့ၣ်ဒ်န့ၣ်လီၤ.